

sport, arts & culture

Department:
Sport, Arts and Culture
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

PHOLISI YA SEMMUSO YA PUO YA DSAC

Setswana

DSAC OFFICIAL LANGUAGE POLICY

AUTHORISATION AND EFFECTIVE DATE

Signed in PRETORIA on the 20 day of JANUARY 2021.

DEPARTMENT	NAME OF REPRESENTATIVE	SIGNATURE
SPORT, ARTS AND CULTURE	DDG: MR SV MKHIZE	

EFFECTIVE DATE: 20/01/2021

PHOLISI YA SEMMUSO YA PUO YA DSAC

TUMELELO LE LETLHA LA TSENYOTIRISONG

Saenilwe kwa ka letsatsi la 2020.

LEFAPHA	LEINA LA MOEMEDI	TSHAENO
METSHAMEKO, BOTSWERETSHI LE SETSO	DG: RRE SV MKHIZE	

LETLHA LA TSENYOTIRISONG:

Thulaganyo ya diteng

1. Mareo le ditlhaloso
2. Didirisiwa tsa peomolao
3. Maitlhommo le ntlha ya taolo ya Pholisi e
4. Ditheo
5. Tiro ya DSAC
6. Yuniti ya Puo ya DSAC
7. Dipuo tsa Semmuso tsa DSAC
8. Tiriso ya Dipuo tsa Semmuso ke DSAC
9. Tlhaeletsano le maloko a setšhaba a tlhopho ya ona ya puo e seng nngwe ya dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki
10. Tlhaeletsano le maloko a setšhaba a tlhopho ya bona ya puo e leng Puo ya Diatla ya Aforikaborwa
11. Phasalatso ya Pholisi e le phitlhelelo ya yona
12. Thulaganyo ya dingongorego
13. Tlhatlhobogape ya Pholisi

1. Mareo le ditlhaloso

Lereo	Tlhaloso
Molao	Molao wa Tiriso ya Dipuo tsa Semmuso wa 2012 (Molao wa No. ya 12 wa 2012)
Molaotheo	Molaotheo wa Rephaboliki ya Aforikaborwa wa 1996
Lefapha le DSAC	Lefapha la Metshameko, Botsweretshi le Setso
Mokaedikakarets o le DG-	Mokaedikakaretso wa Lefapha la Metshameko, Botsweretshi le Setso
Tona	Tona ya Metshameko, Botsweretshi le Setso
Pholisi	Pholisi ya Puo ya Lefapha la Metshameko, Botsweretshi le Setso
Melawana Rephaboliki	Melawana go ya Molao Rephaboliki ya Aforikaborwa
SASL	Puo ya Diatla ya Aforikaborwa

2. Didirisiwa tsa peomolao

- 2.1 Molaotheo wa Rephaboliki ya Aforikaborwa wa 1996
- 2.2 Molao wa Tiriso ya Dipuo tsa Semmuso wa 2012 (Molao wa No. ya 12 wa 2012)
- 2.3 Melawana go ya karolo ya 13 ya Molao

3. Maitlhommo le ntlha ya taolo ya Pholisi e

- 3.1 Pholisi e e tlhokega ka karolo ya 4 ya Molao, jaana:
 - 3.1.1 karolo ya 4(1) e kaya fa lefapha lengwe le lengwe la bosetšhaba, setheo sa bosetšhaba sa puso le kgwebo ya bosetšhaba ya puso e tshwanetse go nna le pholisi ya puo ka ga tiriso ya yona ya dipuo tsa semmuso; fa
 - 3.1.2 karolo ya 4(2) e kaya fa pholisi ya puo e e amogetsweng go ya ka karolwana ya (1) e tshwanetse:
 - (a) go tlhophisa bobotlana dipuo di le tharo tsa semmuso tse lefapha la bosetšhaba, setheo sa bosetšhaba sa puso kgotsa kgwebo ya bosetšhaba ya puso e tla di dirisetsang merero ya puso,

- (b) go supa ka moo dipuo tsa semmuso di tla dirisediwang go tlhaeletsana sentle le setšhaba, dikitsiso tsa semmuso, diphasalatso tsa puso, tlhaeletsano ya magareng ga puso le ka fa gare ga puso,
- (c) go tlhalosa ka moo lefapha la bosetšhaba, setheo sa bosetšhaba sa puso kgotsa kgwebo ya bosetšhaba ya puso e tla tlhaeletsanang sentle le maloko a setšhaba a tlhopho ya ona ya puo e seng nngwe ya dipuo tsa semmuso tse di tlhophilweng tsa semmuso tsa yona, kgotsa e le Puo ya Diatla ya Aforikaborwa (SASL),
- (d) go tlhalosa ka moo maloko a setšhaba a ka fitlhelelang pholisi ya puo, le
- (e) go neelana ka mokgwa wa dingongorego go kgontsha maloko a setšhaba go tsenya dingongorego malebana le tiriso ya dipuo tsa semmuso ke lefapha la bosetšhaba, setheo sa bosetšhaba sa puso kgotsa kgwebo ya bosetšhaba ya puso.

4. Ditheo

4.1 Ditheo tse di tshegetsang Pholisi e ke:

- 4.1.1 boitlamo malebana le thotloetso ya dipuo tsothe tsa semmuso tsa Rephaboliki go netefatsa tekatekano ya molaotseo ya dipuo le ditshwanelo tsa puo jaaka go kopiwa ke puso ya demokerasi;
- 4.1.2 kamogelo ya dipuontsi jaaka motswedi go oketsa ditshwaragano tsa tirisano malebana le kago ya setšhaba, tlhabololo ya ikonomi le momagano ya setšhaba;
- 4.1.3 thotloetso ya phitlhelelo ya tshedimosetso go netefatsa tsamaiso e e nonofileng ya tirelopuso e e fitlhelelang ditlhokwa tsa setšhaba le go netefatsa phitlhelelo e e lekalekanang ya ditirelo le tshedimosetso ya DSAC;
- 4.1.4 thibelo ya tiriso ya puo nngwe fela kgotsa dipuo dingwe ka maikaelelo a tshotlo, taolo le kgethololo mo DSAC;
- 4.1.5 kamogelo ya mokgwa o o lebaganeng le baagi, sekao, lolamisitsweng e bile e le wa go nna le seabe malebana le thulaganyo ya puo le tsenyotirisong ya pholisi mo setheo sengwe le sengwe sa puso se neelweng maatla go tlhopho dipuo tsa sona tse di ka dirisiwang, jaaka mokgwa o

siameng thata o ka ona se ka rotloetsang dipuodintsi ka Aforikaborwa e le naga ya batho ba ba farologaneng; le

- 4.1.6 tshegetso ya manaane a a kgethegileng a tharabololo ya dipuo tsa semmuso tsa tlhologo tse mo nakong e e fetileng di neng di kgaphetswe kwa thoko.

5. Tiro ya DSAC

5.1 Tiro ya DSAC e akaretsa:

- 5.1.1 go lolamisa seabe sa metshameko, botsweretshi, setso le ngwaoboswa mo tthabololong ya loago le ikonomi;
- 5.1.2 go tthabolola, go rotloetsa le go sireletsa dipuo tsa semmuso tsa Aforikaborwa le go tokafatsa pharologano ya puo ya naga ka tlhagiso ya pholisi le tsenyotirisong;
- 5.1.3 go rotloetsa tlhagiso ya ditshono mo metshamekong, botsweretshi le setso ka ditshwaragano tse di tswelang botlhe mosola; le go rotloetsa ngwaoboswa ya rona ya setso mabapi le tthabololo ya konomiloago; le
- 5.1.4 go tthabolola didirisiwa tsa poloko le tsa tshaidmosetso tsa naga.

6. Yuniti ya Puo ya DSAC

6.1 Ditiro tsa Yuniti ya Puo e tla nna go:

- 6.1.1 gakolola DG malebana le tthabololo, kamogelo le tsenyotiriso ya Pholisi e;
- 6.1.2 tlhokomela le go sekaseka kobamelo ya DSAC ya Pholisi e;
- 6.1.3 rotloetsa tekano le tshwaro e e lekanang ya dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki;
- 6.1.4 bebofatsa phitlhelelo e e lekalekanang ya tshedimosetso mo ditirong le ditirelong tsa DSAC.
- 6.1.5 romela pegelo go Tona le go Lekgotla la Dipuo Tsotlhe tsa Aforikaborwa ka ngwaga jaaka go tthalositswe mo polelwaneng ya 9(2) ya Molao.

7. Dipuo tsa Semmuso tsa DSAC

DSAC e amogetse dipuo tsothe di le 11 tsa semmuso tsa Rephaboliki jaaka dipuo tsa yona tsa semmuso malebana le Pholisi e.

8. Tiriso ya dipuo tsa semmuso ke DSAC

8.1 Dintlha tse di latelang di tla elwa tlhoko malebana le go utlwana ka tlhopho ya dipuo tsa semmuso tse DSAC e tla di dirisang mo bokaong bongwe le bongwe/mo maemong mangwe le mangwe:

8.1.1 Tiriso

8.1.2 Kgonagalo

8.1.3 Tshenyegelo

8.1.4 Maemo a dikgaolo

8.1.5 Tekano ya ditlhokwa le tse di ratiwang ke setšhaba se e se direlang.

8.2 Jaaka go tthalositswe mo thulaganyong e e fa tlase le go ya ka bobotlana dipuo di le tharo tse di tla dirisiwang ka nako nngwe le nngwe.

Maitlhommo a DSAC	Puo
Ditlhaeletsano tsa magareng ga puso le tsa ka fa gare ga puso	Seesemane
Go tlhaeletsana le maloko a setšhaba (kwalelano e e kwadilweng ya semmuso)	Dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki, go tlhokometswe dikaelo tse di tthalositsweng mo polelwaneng ya 8.1 fa godimo
Tlhaeletsano le maloko a setšhaba (tlhaeletsano ya molomo)	Dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki, go tlhokometswe dikaelo tse di tthalositsweng mo polelwaneng ya 8.1 fa godimo
Diphasalatso tsa semmuso tse maikaelelo a tsona e leng go phasalediwa setšhaba (dikitsiso mo webosaeteng, dipapatso, matshwao mo dikagong le diforomo)	Dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki, go tlhokometswe dikaelo tse di tthalositsweng mo polelwaneng ya 8.1 fa godimo
Ditheetso mo phatlalatseng (Izimbizo) le ditiragalo tse dingwe tsa semmuso	Dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki, go tlhokometswe dikaelo tse di tthalositsweng mo polelwaneng ya 8.1 fa godimo

Maitlhomō a DSAC	Puo
Tlhaeletsano le batho ba ba sa utlweng kgotsa ba ba sa boneng	Yuniti ya Puo ya DSAC e tla tsamaisa thanolo ya SASL le phetolelo ya sekwalwa sa Braille kgotsa theetso ka kopo
Tlhaeletsano ya Boditšhaba	Seesemane kgotsa puo e e ratwang ya naga e e amegang

9. Tlhaeletsano le maloko a setšhaba ba tlhopho ya bona ya puo e seng nngwe ya dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki

- 9.1 Leloko la setšhaba le le eletsang go tlhaeletsana le DSAC ka puo e e seng nngwe ya dipuo tsa semmuso tsa Rephaboliki le tshwanetse go itsise DSAC ka lekwalo.
- 9.2 Tlhokomelo ya dikaelo tse di tlhagisitsweng mo 8.1 e tla dirisediwa kopo nngwe le nngwe.
- 9.3 DSAC e tla rulaganyo phetolelo e e maleba kgotsa thanolelo mo sebakeng sa malatsi a tiro a le 20 sa letlha la go amogelwa ga kopo ke DSAC.

10. Tlhaeletsano le maloko ya setšhaba a tlhopho ya ona ya puo e leng Puo ya Diatla ya Aforikaborwa

- 10.1 Leloko la setšhaba le le eletsang go tlhaeletsana le DSAC ka SASL le tshwanetse go itsise DSAC ka lekwalo.
- 10.2 DSAC e tla rulaganya thanolelo e e maleba mo sebakeng sa malatsi a tiro a le 20 sa letlha la go amogelwa ga kopo ke DSAC.

11. Phasalatso ya Pholisi e le phitlhelelo ya yona

- 11.1 Pholisi e e tla phasaladiwa ka dipuo tsotlhe tsa semmuso tsa Rephaboliki.
- 11.2 E tla nna teng mo webosaeteng ya DSAC (<https://www.dsac.gov.za>).
- 11.3 E tla nna teng ka Braille ka kopo.
- 11.4 Pholisi e tla phasaladiwa mo dikantorong tsotlhe tsa DSAC ka mokgwa le kwa lefelong le e ka kgonang go buisiwa ke setšhaba.

12. Thulaganyo ya dingongorego

- 12.1 Mongwe le mongwe yo o sa kgotsofalelang tshwetso ya DSAC malebana le tiriso ya dipuo tsa semmuso a ka tsenya ngongorego go DG ka lekwalo.
- 12.2 Ngongorego nngwe le nngwe e tshwanetse go tsenngwa:
 - 12.2.1 ka lekwalo, e bile
 - 12.2.2 mo sebakeng sa dikgwedi di le tharo sa go nna teng ga ngongorego.
- 12.3 Ngongorego nngwe le nngwe e e tsenngwang e tshwanetse go tlhagisa leina, aterese le tshedimosetso ya kgolagano ya motho yo o e tsenyang.
- 12.4 Ngongorego nngwe le nngwe e e tsenngwang e tshwanetse go neelana ka tlhaloso ka botlalo ya ngongorego.
- 12.5 DG a ka kopa mongongoregi a neelane ka tshedimosetso ya tlaleletso e e tlhokagalang go amogela le go tsenela kopano ka maitlhommo a go dira patlisiso ya molomo malebana le ngongorego.
- 12.6 DG o tla amogela ngongorego le go araba ka lekwalo, mo sebakeng se se sa feteng dikgwedi di le tharo morago ga gore ngongorego e tsenngwe, a itsise mongongoregi ka ga tshwetso.
- 12.7 Fa mongongoregi a sa itumelele tshwetso ya ga DG, a ka dira boikuelo go Tona ka lekwalo, mo sebakeng se se sa feteng dikgwedi di le pedi morago ga gore go se itumele go nne teng.

13. Tlhatlhobogape ya Pholisi

Pholisi e tla tlhatlhabiwagape fa go tlhokagala mme fela bobotlana mo sebakeng sa dingwaga di le 5.